

Wiki Skills

WikiSkills

Varmt välkommen till utbildningsprogrammet WikiSkills!

Wikimedia Sverige medverkar i projektet WikiSkills. Projektet är en del i "Programmet för livslångt lärande", och vårt mål är att öka den digitala delaktigheten, genom att främja färdigheter i att använda en wiki och delta i en nätgemenskap. Som en del i detta ordnar vi kurser i wikianvändning. WikiSkills pågår till och med december 2013.

Kontakta oss

E-post: wiki-skills@wikimedia.se

Anna Bauer 073 - 847 92 64

Leonard Wallentin 0735 - 933 543

Sophie Österberg 0733 - 832670

www.wikiskills.net

**Programmet
för livslångt
lärande**

Projektet genomförs med ekonomiskt stöd från Europeiska kommissionen. För uppgifterna i denna publikation (som är ett meddelande) ansvarar endast upphovsmannen. Europeiska kommissionen tar inget ansvar för hur dessa uppgifter kan komma att användas.

Wiki som verktyg

Begreppet "wiki" har funnits mycket längre än Wikipedia, men Wikipedia är det projekt som gjort det mest känt. För drygt 20 år sedan skapades verktyget wiki: En programvara för att driva en webbsajt som låter användare lägga till och ändra innehåll via en webbläsare. Wikier används vanligtvis för samskrivning och samarbete mellan flera användare med ett gemensamt mål i en nätgemenskap. Programvaran möjliggör encyklopedin Wikipedia som social innovation men används även i många andra sammanhang som exempelvis för dokumentation och projektsamarbete.

Tio tips till dig som vill starta en wiki

Uppfinn inte hjulet på nytt. Innan du drar igång en helt ny wiki, undersök om det finns någon annan wiki som fyller samma funktion. Ibland kan det vara läge att delta i den wikin istället. Det är inte alltid lätt att starta en ny, stor och levnadskraftig nätgemenskap.

Tydlig och gärna fri licens på innehållet. Man är mer benägen att bidra om man vet på vilka villkor man bidrar. Ett fritt licensierat innehåll som man kan länka till och återanvända ökar potentialen för spridning av wikins innehåll och att wikin hamnar högre i sökmotorträffar.

Wiki i egen regi eller som tjänst? Om man vill ha tillgång till en wiki så kan man antingen sätta upp en egen, fristående wiki eller ta del av en wikifarm - en wiki som molntjänst. Det är enklast och snabbast att ta del av en molntjänst medan en wiki i egen regi är tekniskt flexiblere och ger större kontroll över vem som har tillgång till internt innehåll.

Innan du väljer tjänst, fundera inte bara på vilka häftiga funktioner tjänsten har utan ägna också en tanke på om det finns "lås in-effekter" i tjänsten som gör att det blir svårt att byta tjänst i framtiden. Kan du själv bestämma licens på innehållet som wikins användare skapar? Vilket lands lagar gäller för innehållet? Säkerhetskopieras innehållet?

Wiki i egen regi? Det finns mängder av olika wiki-motorer, alltså programvaror för att drifva en wiki. Dessa wiki-motorer är av olika kvalitet, med olika funktioner och under ständig utveckling. Wiki-motorer och andra system lånar ständigt idéer till funktioner av varandra. För att förstå hur en wiki-motor utvecklas är det intressant att förstå vem eller vilka som står bakom programvaran och vem som lägger tid och pengar på att utveckla den.

Tio tips till dig som vill starta en wiki

Öppen, sluten eller något däremellan? Alla wikier är inte helt öppna som Wikipedia. En wiki på ett företags internwebb är ofta helt sluten. Åtkomstkontrollen - vem som har möjlighet att till exempel läsa, skriva eller kommentera - varierar med programvaran och hur rättigheterna för användarna har satts.

Gör det så enkelt som möjligt att bidra. Begränsa mängden regler, och acceptera att dina användare kanske inte kommer att göra saker exakt så som du själv hade gjort!

Underhåll nätgemenskapen. Välkomna nybörjare på deras användarsida, beröm sådant som har gjorts bra.

Socialisera! Särskilt om du ger dig in i en redan befintlig nätgemenskap är det väl använd tid att samtala med andra användare, för att förstå kulturen som råder i just den gemenskapen.

Presentera och lista lämpliga mindre, avgränsade uppgifter som deltagare kan ta sig an. Vad kan jag göra om jag har två minuter över? Tio minuter? En halvtimme?

Utveckla affärsidéer

CC-BY-SA 3.0
DarKobra from Deviantart
Urutseg
derivate work by Ain92

Namn Håkan Elderstig
Lärosäte Thorén Innovation School
Kurs/ämne Matte, fysik och teknik
Twitter @Elderstig
Sajt wikiskola.se

Tid i anspråk: Ett helt läsår
Gruppstorlek: Mindre grupper
Exempel: stgdesign.se

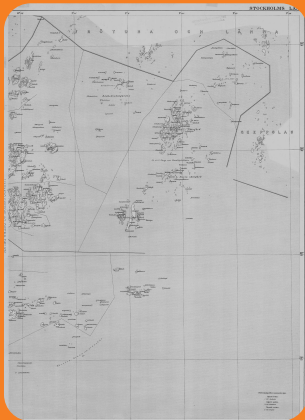
Uppgift:

Vi använde wikin under ett projekt som löpte större delen av läsåret i kursen Teknikutveckling och företagande. Vi skrev en dagbok och dokumenterade arbete samtidigt som jag gav direkt respons på eleverna arbete. Vi spånade affärsidéer och utvecklade bra idéer vidare med en lättare affärsplan och visade upp dessa på sajten för några tänkta samarbetspartners. Under kontaktarbetet samlade vi information om de företag vi skulle kontakta och gjorde marknadsundersökningar. Wikin hade alltså en yttre säljande framtoning och bakom kulisserna var det samtidigt en arbetsplattform.

Det fina med wiki:

- Eleverna får skriva för publik
- Eleverna skapar undervisningsmaterial som är skrivet på deras språk
- Eleverna skapar undervisningsmaterial med relevant innehåll
- Eleverna får träna på att samarbeta
- Wikin sparar alla ändringar så jag som lärare kan se hur kunskaperna utvecklats över tiden
- Det är även tydligt vem som gjort vad (både bra saker och klotter finns med i historiken)

à la Robinson

CC-PD
Rudolf 1922

Namn Sandra Wissting
Titel Affärsutvecklare
Arbetsplats Atea Skola
Twitter @sandrawissting

Tid i anspråk: En termin
Antal deltagare: En hel klass
Wiki: robinsonsthlm.pbworks.com

Uppgift:

Alla eleverna i klassen fick skapa en egen karaktär. Karaktärerna delades in i två lag, som fick bo på varsin ö i Stockholms ytterskärgår: Yttertärnan och Innertärnan. Varje vecka fick deltagarna ett nytt uppdrag à la Robinson, till exempel en vecka med hemlig kompis att vara extra vänlig emot. Ibland ordnades Robinsontävlingar med priser. Eleverna beskrev sina karaktärs äventyr i en gemensam Robinson-wiki. Alla elever kunde hela tiden ta del av och kommentera varandras texter. Wikin användes som plattform för elevernas skrivande med syftet att göra arbetet transparent och ge eleverna en reell mottagare för deras arbete. Det de skrev kunde ses av klasskompisar, föräldrar och alla andra som var intresserade, vilket gjorde att deras engagemang ökade markant. Historierna vävdes samman och vårt skriväventyr växte likt ett träd - åt flera håll samtidigt - eftersom de läste varandras texter.

Tipslista:

- Om det är din första wiki och du känner dig osäker: Gör den helt öppen, utan inloggningar, för att träna tillsammans med eleverna.
- Våga! Du behöver inte kunna alla funktioner för att starta arbetet.
- Låt eleverna vara med och planera ert projekt.
- Prova olika möjligheter att använda wiki som plattform. Klasshemsida, projektsajt, sajt för multimodala labbrapporter, prao-dokumentation m.m. Möjligheterna begränsas bara av din egen fantasi.

Kickstarta en wiki

CC-BY-SA 2.0
Josh Wickerham

Namn Anna Bauer

Kontakt anna.bauer@kreablo.se

Roll Arbetar i projektet WikiSkills

Sammanhang Diverse samt arbetsplatser i allmänhet

Tid i anspråk: Två tillfällen á 3 timmar med föreläsning och gemensamma övningar. Däremellan en period av 'självstudier' där man använder wikin för att samarbeta och dokumentera projektarbetet.

Deltagarantal: 5-20

Typ av arbete: Både individuellt och i grupp.

Uppgift:

Kickstarta en wiki genom att låta deltagarna dokumentera och beskriva ett för deltagarna befintligt och aktuellt projekt:

Diskutera utifrån projektets tema vilken typ av info som kan anses relevant och användbart för målgruppen. Hur utbyter deltagarna info idag? Diskutera för- och nackdelar. Enas om en strategi för informationsutbyte inom projektet. Om strategin inbegriper en wiki, visa då grunderna för den wiki-motor som har valts. Låt deltagarna ägna huvuddelen av sin tid åt att skapa olika typer av projekt-relevant innehåll på översiktssidor, innehållssidor etc. Låt deltagarna titta runt, kommentera och förbättra innehållet.

Följ efter en tid upp hur samarbetet har fungerat, testsök olika typer av info, kolla tillsammans kvaliteten på innehållet etc.

Anna tipsar:

Om deltagare ännu inte är tillräckligt insatta i projektet för att kunna lägga till fakta så kan man även fylla en sida med en beskrivning av vad som bör finnas på sidan eller frågor man tycker borde besvaras på sidan.

Wiki offline

Public Domain
Popperipopp

Namn: Florence Devouard

Kontakt: fdevouard@anthere.org

Roll: Arbetar i projektet WikiSkills

Målgrupp: Vuxna personer från samma arbetsgrupp ovana att samskriva text och använda IKT generellt och wikier i synnerhet.

Tid i anspråk: 30-40 minuter

Klasstorlek: 6-12 deltagare

Typ av arbete: Gruppövning med papper och färgpennor.

Florence tipsar:

Utmärkt övning en tidig eftermiddag när deltagarna är lite trötta och behöver piggas upp.

Uppgift:

Att vänja deltagarna att samskriva, bidra och våga ändra i varandras texter samt att ge en teknisk introduktion till wikier.

Ett antal (t ex sex) stora pappersark placeras centralt så att alla kan se. Varje pappersark är tänkt att innehålla en encyklopedisk artikel på något tema. Ämnesvalen ska vara sådana att alla deltagare kan ha något att säga. Till exempel en artikel om deltagarnas företag, en artikel om en produkt som företaget tillverkar. En del av sidorna har bara en rubrik (t ex "Företagets namn"). Andra sidor har även flera underrubriker. Ytterligare andra sidor har både rubrik, underrubriker och en del förifyllt innehåll.

Deltagarna får pennor med olika färger och bjuds sedan in för att i tur och ordning lägga till, ändra eller stryka något innehåll på åtminstone tre av sidorna. Efter 10-15 minuter avbryts redigeringen av sidorna och sedan reflekterar vi tillsammans över vad som har hänt:

- Har några sidor förbättrats mer än andra? I så fall, varför? Spelade det någon roll om sidan från början var tom eller förifylld?

- Följde deltagarna något speciellt skrivmönster? Lade man enbart till innehåll eller vågade man ändra eller till och med stryka i andra deltagares text? Om man inte vågade - varför inte? Om man vågade stryka - hur kändes det? Hur kändes det för de personer vars text ströks eller ändrades?

- Undersök färgmönstret. Blandas färgerna eller är det tydligt åtskilda i olika stycken? Är det möjligt att säga vem som skrev vad?

- Lade någon till illustrationer?

- Försökte någon lägga till dumt och felaktigt innehåll bara för att sabba/busa? Hur kändes det? Togs sådant innehåll i så fall bort? Rev någon ner ett pappersark och gjorde ett flygplan av det? Hur kändes det?

- Skulle du göra något annorlunda om vi upprepade övningen igen.

Ta tillfället i akt och för in begreppen

samskrivning
versionshistorik
strukturering av innehåll
rädslan för en tom sida

Text: CC-BY-SA 3.0
Bild: Se respektive bild

